

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
Z BIOLOGII W GIMNAZJUM IM. JANA PAWŁA II W KARGOWEJ
PROGRAM „PULS ŻYCIA”

Przedmiotowy System Oceniania z biologii jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 07.09.2004r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów w szkołach publicznych z późniejszymi zmianami oraz zgodny z nową postawą programową z 2009r. Przedmiotowy system oceniania z biologii jest zgodny ze Statutem i Szkolnym Systemem Oceniania w Gimnazjum w Kargowej.

I. CELE OCENIANIA

1. Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
2. Pobudzanie uczniów do systematycznej pracy i rozwoju, wspieranie motywacji.
3. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności ucznia na osobiste postępy.
4. Dostarczenie rodzicom bieżącej informacji o osiągnięciach ich dzieci oraz trudnościach lub specjalnych uzdolnieniach-wskazanie kierunków dalszej pracy.
5. Dostarczenie nauczycielowi możliwie precyzyjnej informacji o poziomie osiągnięcia przyjętych celów kształcenia.
6. Umożliwienie nauczycielowi doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej.

II. OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIĄ

Na lekcjach biologii oceniane są następujące obszary aktywności ucznia:

1. rozumienie pojęć, określeń biologicznych,
2. znajomość i stosowanie praw biologicznych do rozwiązywania problemów jakościowych i ilościowych,
3. umiejętność korzystania z tekstów biologicznych i innych tekstów źródłowych,
4. gromadzenie, interpretowanie i prezentowanie zagadnień biologicznych oraz wyników samodzielnego przeprowadzania obserwacji i doświadczeń,
5. całościowe postrzeganie funkcji organizmów, ze szczególnym uwzględnieniem organizmu człowieka, stosowanie zasad profilaktyki i higieny w celu zdrowszego życia, odnajdywanie przyczyn zachwiania równowagi homeostatycznej organizmu,
6. wyjaśnianie budowy, funkcji i związków przyczynowo- skutkowych w świecie istot żywych, charakteryzowanie adaptacji środowiskowych wybranych grup organizmów.

III. WYMAGANIA EDUKACYJNE Z BIOLOGII NA POSZCZEGÓLNE OCENY.

Wymagania programowe na poszczególne oceny: konieczne, podstawowe, rozszerzające i dopełniające.

1. Stopień dopuszczający (wymagania konieczne):

-wymagania obejmują wiadomości i umiejętności, które pozwalają wykonywać proste zadania z życia codziennego stosowane do wieku,

-uczeń z pomocą nauczyciela jest w stanie nadrobić braki w podstawowych umiejętnościach,

2. Stopień dostateczny (wymagania konieczne i podstawowe):

-wymagania określają wiadomości i umiejętności możliwe do opanowania przez ucznia oraz znajdują zastosowanie poza przedmiotem i poza szkołą, są przydatne na wyższe etapy kształcenia,

-uczeń z niewielką pomocą nauczyciela rozwiązuje podstawowe problemy, analizuje podstawowe zależności, próbuje wnioskować i zajmuje określone stanowisko.

3. Stopień dobry (wymagania konieczne, podstawowe i rozszerzające):

-wymagania rozszerzające obejmują czynności wspierające tematy podstawowe rozwijane na wyższym etapie kształcenia,

-uczeń rozwiązuje typowe problemy z wykorzystaniem poznanych metod, ponadto samodzielnie pracuje z podręcznikiem i materiałami źródłowymi.

4. Stopień bardzo dobry (wymagania konieczne, podstawowe, rozszerzające i dopełniające):

-wymagania dopełniające zakładają opanowanie pełnego zakresu treści kształcenia o charakterze problemowym,

-uczeń umie samodzielnie interpretować zjawiska oraz bronić swych poglądów.

5. Stopień celujący (wymagania konieczne, podstawowe, rozszerzające i dopełniające):

-wymagania wykraczające to umiejętności i wiadomości, które pozwalają na rozwiązywanie zadań problemowych wykraczających poza program nauczania dla danej klasy,

-uczeń potrafi selekcjonować i hierarchizować wiadomości, bierze udział w konkursach, pod okiem nauczyciela prowadzi własne prace badawcze.

IV. KRYTERIA OCENIANIA Z BIOLOGII

1. **Ocenę celującą** otrzymuje uczeń, który: posiada wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania, potrafi korzystać z różnych źródeł informacji, potrafi stosować wiadomości w sytuacjach problemowych, umie formułować problemy i dokonywać syntezy i analizy nowych zjawisk, osiąga sukcesy w konkursach biologicznych wymagających wiedzy biologicznej, szczebla wyższego niż szkolny.

2. **Ocenę bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który: opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania, potrafi stosować zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów, wykazuje dużą samodzielność i potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy, ilustruje na schematach oraz wykresach wyniki obliczeń oraz analiz, wykazuje się aktywną postawą w czasie lekcji.

3. **Ocenę dobrą** otrzymuje uczeń, który: opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania, poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania problemów, potrafi korzystać ze wszystkich poznanych na lekcji źródeł informacji, podejmuje się zadań dodatkowych o niewielkiej skali trudności, poprawnie rozumie w kategoriach przyczynowo-skutkowych.
4. **Ocenę dostateczną** otrzymuje uczeń, który: opanował w podstawowym zakresie te wiadomości i umiejętności określone programem, poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania typowych zadań o niewielkim stopniu trudności, z pomocą nauczyciela potrafi korzystać z poznanych źródeł wiedzy, w czasie lekcji wykazuje się aktywnością w stopniu zadawalającym.
5. **Ocenę dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który: ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonym programem, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia, wykonuje proste polecenia oraz rozwiązuje nieskomplikowane zadania, przejawia niesystematyczne zaangażowanie w procesie uczenia się.
6. **Ocenę niedostateczną** otrzymuje uczeń, który: nie opanował wiadomości i umiejętności określonych programem, nie zna pojęć biologicznych, ma duże braki w wiadomościach i nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi ich nadrobić, nie przejawia gotowości do przyswajania nowych wiadomości, nie podporządkowuje się instrukcjom nauczyciela i nie współpracuje z nim.

V. ZASADY USTALANIA OCENY SEMESTRALNEJ I KOŃCOWOROCZNEJ

Oceny wyrażane w stopniach dzielą się na:

- częstkowe, określające poziom wiadomości i umiejętności ucznia ze zrealizowanej części wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego oraz z realizacji programu nauczania,
- semestralne i roczne, określają ogólny poziom wiadomości i umiejętności ucznia zgodny z wymaganiami określonymi w podstawie programowej na poszczególne oceny przewidziane w programie nauczania na dany semestr lub rok szkolny.

Narzędziem do wystawienia oceny śródrocznej i końcoworocznej jest średnia ważona. Dodatkowo na ocenę wpłynąć może indywidualna praca i stosunek ucznia do przedmiotu.

Znak graficzny „0” to informacja dla ucznia o braku oceny z obowiązkowej pracy pisemnej z materiału wyznaczonego przez nauczyciela. W przypadku niezaliczenia danego materiału w terminie 2 tygodni uczeń otrzymuje z niej ocenę niedostateczną. Uczeń nie ma prawa do ściągania, podpowiadania na pracach klasowych, sprawdzianach i innych pracach pisemnych oraz przy odpowiedziach ustnych. Taka ewentualna próba kończy się oceną niedostateczną.

Na ocenę semestralną i końcowo roczną wpływają:

1. Obowiązkowe formy oceniania osiągnięć edukacyjnych:

- a) praca klasowa, sprawdzian wiadomości
 - ma formę zadań zamkniętych otwartych lub zawiera zadania opisowe,
 - obejmuje materiał z jednego działu lub materiału wyznaczonego przez nauczyciela,

- w jednym semestrze są przewidziane najmniej dwa prace klasowe, sprawdziany, zapowiedziane najpóźniej na tydzień wcześniej przed zaplanowanym terminem,
- po otrzymaniu oceny niedostatecznej lub dopuszczającej uczeń może poprawić ocenę ustnie w ciągu 2 tygodni, a ocena z poprawy jest ostateczną wpisaną obok pierwotnej,
- jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może napisać pracy klasowej, sprawdzianu w określonym terminie, ma obowiązek uczynić to w terminie ustalonym z nauczycielem (na najbliższych zajęciach).

b) test

- sprawdzający wiedzę absolwentów SP,
- z materiału powtórkowego,
- z materiału bieżącego w danym roku nauczania,
- mają formę zadań zamkniętych i otwartych lub zawierają kilka zadań o charakterze opisowym,
- są oceniane w skali punktowej,
- obejmują zakres materiału podany wcześniej do powtórzenia co najmniej trzy tygodnie przed zaplanowanym terminem,

c) odpowiedzi ustne

- zakres treści dotyczy trzech ostatnich lekcji,
- oceniana jest zawartość rzeczowa, umiejętność formułowania myśli, stosowanie terminologii biologicznej zgodnie z poziomem wymagań, umiejętność ilustrowania wypowiedzi przez wykorzystanie pomocy naukowych, rysunku itp. oraz płynność wypowiedzi,
- możliwość dodatkowej odpowiedzi ustnej z materiału wyznaczonego przez nauczyciela.

d) kartkówka

- odpowiedzi ustne i kartkówki są oceniane równorzędnie, każdy uczeń w semestrze może uzyskać co najmniej jedną taką ocenę,
- nie musi być zapowiadana,
- jeżeli kartkówka była zapowiedziana uczeń nie może zgłosić nieprzygotowania,
- zakres treści dotyczy trzech ostatnich tematów lub materiału wyznaczonego przez nauczyciela,
- oceny z kartkówek nie ulegają poprawie.

e) praca domowa

- przy ocenie brane są pod uwagę: zrozumienie tematu, samodzielność, wartości merytoryczne, oryginalność i pomysłowość, estetyka wykonania, sposób prezentacji wyników, stopień zaangażowania i możliwości ucznia,
- za nieodrobienie pracy domowej uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

2. Nad obowiązkowe formy oceniania:

a) aktywność na lekcji

- obejmuje odpowiedzi na pytania problemowe, aktywną pracę w grupie, poszukiwanie materiałów związanych z bieżącymi tematami zajęć,
- przy ocenie bierze się pod uwagę wiedzę i umiejętności, systematyczność, samodzielność, zaangażowanie, możliwości ucznia.

b) prezentacje, referaty

- ocenie podlega merytoryczne przygotowanie tematu, pomysłowość

- sposób przekazu opracowanego zagadnienia pozostałym uczniom

c) ćwiczenia praktyczne

- prowadzenie prac badawczych, praca z mikroskopem,

- ocenie podlega tempo pracy, wartość merytoryczna, umiejętność obsługi mikroskopu, umiejętność współpracy w grupie.

d) udział w konkursach

- konkursy wewnętrzne, pozaszkolne

e) projekty edukacyjne.

3. Wagi ocen bieżących

Lp.	Forma sprawdzania wiedzy	Waga
1	Praca klasowa, test	5
2	Sprawdzian (krótsza forma wypowiedzi pisemnej)	3
3	Odpowiedz ustna, kartkówka, projekt edukacyjny	2
4	Referat, projekt edukacyjny, aktywność, prezentacja, ćwiczenia, zadania domowe, konkurs szkolny, przygotowanie do lekcji, zeszyt, karta pracy	1
5	Konkurs – etap rejonowy i dalsze	5

4. Przeliczanie średniej ważonej na oceny śródroczne i końcowo roczne:

od 1,00 – 1,70 – niedostateczny

od 1,71 – 2,59 – dopuszczający

od 2,60 – 3,59 – dostateczny

od 3,60 – 4,59 – dobry

od 4,60 – 5,29 – bardzo dobry

od 5,30 – celujący

5. Przeliczanie skali procentowej z prac pisemnych:

od 0% - 30% - niedostateczny

od 31% - 50% - dopuszczający

od 51% - 75% - dostateczny

od 76% - 90% - dobry

od 91% - 100% - bardzo dobry

100% + zadania dodatkowe – celujący

VI. Zasady oceniania uczniów z dysfunkcjami uwzględniające dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia na podstawie zaleceń PPP.

1. W stosunku do uczniów z deficytami rozwojowymi, potwierdzonymi pisemnie przez Poradnię Psychologiczno- Pedagogiczną nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do potrzeb ucznia.
2. Uzyskaną średnią punktową uczniów z opinią PPP o dostosowaniu wymagań zamienia się na oceny semestralne według zasady:
od 1 – 1,49 – niedostateczny
od 1,50 – 2,59 – dopuszczający
od 2,60 – 3,59 – dostateczny
od 3,60 – 4,59 – dobry
od 4,60 – 5,29 – bardzo dobry
powyżej 5,30 – celujący

VII. Sposoby informowania uczniów i rodziców o wymaganiach i postępach ucznia.

1. Nauczyciel przekazuje uczniom komentarz do wystawionej oceny.
2. Uczeń ma możliwość otrzymania dodatkowych wyjaśnień i uzasadnień do wystawionej oceny.
3. Uczniów zagrożonych oceną niedostateczną i ich rodziców, nauczyciel informuje o ocenie niedostatecznej pisemnie nie później niż na 4 tygodnie przed posiedzeniem rady pedagogicznej klasyfikacyjnej.
4. Na dwa tygodnie przed posiedzeniem rady pedagogicznej klasyfikacyjnej, nauczyciel informuje uczniów o proponowanych dla nich ocenach w odpowiednim miejscu w dzienniku elektronicznym.
5. Na 10 dni przed posiedzeniem rady pedagogicznej klasyfikacyjnej nauczyciel informuje rodziców o ocenach niedostatecznych.
6. Nauczyciel informuje rodziców o wystawieniu ocen na zebraniach z rodzicami. Podczas zebrań, indywidualnych konsultacji, rodzice mogą uzyskać informacje o postępach w nauce dziecka.

Opracowała: mgr Mirosława Radkiewicz